SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

XCV. No. 56. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 24, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 24-го БЕРЕЗНЯ 1988 Ч. 56. РІК XCV.

Наукова Рада при СКВУ працюватиме над перекладом праці М. Грушевського

Торонто. (Наукова Рада СКВУ). — Президія Секретаріяту СКВУ, під час своїх нарад в Торонто 6-го лютого ц. р., надала патронат Науковій Раді СКВУ і науковим установам — членам ради для обговорення, підготови і видання англомовного перекладу найважливішого твору української історичної науки XX століття — „Історії України-Руси" Михайла Грушевського.

Це одноголосне рішення Секретаріяту СКВУ свідчить, що світова централя українського громадського життя в діяспорі повністю розуміє вагу цього проєкту.

Ще недавно бл. п. сенатор Павло Юзик, провідний член СКВУ, уважав, що одним із найважніших завдань наукових українських установ є саме видання англомовного перекладу „Історії України-Руси", а Наукова Рада повинна дати повну допомогу в здійсненні цього проєкту тим установам, які візьмуться за це.

Слід підкреслити, що патронат СКВУ надано у зв'язку із відзначенням 1000-ліття Християнства в Україні, і відзначенням встановлення першої української держави в XX столітті, Української Народної Республіки, якої 70-ліття припало на 1988 рік. Першим президентом УНР був проф. Михайло Грушевський, головний будівничий української держави в 1917-1918 роках, голова Центральної Ради і найвидатніший історик і організатор українського наукового життя в XX столітті.

Англомовний переклад твору М. Грушевського стане тривалим і гідним відзначенням 1000-ліття розвитку українського християнського народу, історичну метрику якого так вдало відтворив історик М. Грушевський.

ВЕЧІР М. ГАРМАШ

Ню Йорк. — Тут в п'ятницю, 25-го березня ц.р., о год. 7-ій вечора в приміщенні Літературно-Мистецького Клюбу, 136 Друга авеню, відбудеться авторський вечір поетеси Міри Гармаш. В програмі авторське читання творів: лірики, сатири і гумоpесок, а в музичній частині виступить Оксана Харук, сопрано, солістка вокального ансамблю „Промінь", при фортепіяновому супроводі Соні Шерег.

Чикаґо підтримує працю Комісії голоду

Чикаґо (Око). — З ініціятиви Галини Грушецької тут створено громадський комітет зібрання фондів для урядової Комісії досліджeння голоду в Україні в 1932-33 роках реченець якої може закінчитися в червні цього року через брак грошей. Ця урядова комісія вдокументовує, що голод в Україні був штучно створений комуністичною владою Кремля.

Головою комітету вибрано д-ра Мирона Куропася, в Управу входять: Микола Міщенко — заступник, Галина Грушецька — організаційний референт, Іван Деркач — касир, Дмитро Грушецький — секретар. Василь Трухлий — мистецький керівник, Олексій Коновал та Олексій Пошиваник — референти преси та радіо, Іванна Ґорчинська — координатор молоді, Марійка Наваринська — координатор жіночих організацій, Оля Даньків — зв'язки з американською пресою, о. Степан Женчух — координатор парафій, Ліда Трухла, Наталка та Роман Завадович та Раїса Братків — відповідальні за квитки, програмку та оформлення сцени на концерт, членами Управи є: пастор Олекса Гарбузюк, д-р А. Хрептовський, В. Братків, О. Яримович, І. Козацький, А. Козяр, А. Скиба, Л. Куропась, М. Мазяр та Я. Верещак.

Комітет на своїх трьох засіданнях вирішив виробити збіркові листи для проведення збірки по організаціях, просити парафії щоб в одну з неділь, під час Служби Божої, провести збірку та в суботу, 7-го травня, о 6-ій год. вечора в залі парафії св. Андрія в Еддісоні влаштувати благодійний концерт та вечерю для зібрання потрібних фондів. Вступ на цей концерт і вечерю — 50 дол. від особи. Касир комітету вже відкрив в українському банку „Певність" конто ч. 354587 та в „Самопомочі" ч. 7817302, на які члени Управи І. Деркач та В. Братків пожертвували по 500 дол. Комітет апелює до українських громадян Чикаґо і околиць складати свої пожертви. Пожертви звільнені від податку. Чеки слід виписувати на Commission on the Ukrainian Famine і висилати на адресу касира: Mr. John Derkach, 10317 S. 84th Ave., Palos Hills, Ill. 60465.

Комітет плянує щоб у голодовій акції Чикаґо взяла активну участь організована молодь школи українознавства та вся українська громада, бо ціль імпрез комітету мають важливу для української справи потребу. Квитки на благодійний концерт та вечерю можна буде придбати у представників організацій.

ПРОГРАМА ТИСЯЧОЛІТТЯ

Ню Йорк. — У суботу, 26-го березня ц.р., о год. 3:30 по полудні в домівці СУА, 108 Друга авеню, заходами 82-го Відділу Союзу Українок Америки відбудеться Святочне відзначення 1000-ліття Хрищення України. В програмі — доповідь І. Дибко-Пилипчак, читання поезії М. Шраменко, і Л. Ґумовська та показ прозірок „Пам'ятки княжої доби", пояснення до яких опрацювала Д. Маркусь.

У Нюарку переведено збірку на працю Комісії голоду

Нюарк, Н. Дж. (О. Юрчук). — Одною із діяльностей Комітету 1000-ліття Християнства в Україні при українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку є організувати програми, виставки тощо з українською тематикою для парафіян та громадянства в околиці.

У неділю 13-го березня ц.р. відбулася спеціяльна програма на тему оборони прав людини. Голова організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) Божена Ольшанівська була в церковній залі від год.л 9-ої вранці, щоб роздавати матеріяли та відповідати на питання про працю Комісії для дослідження Великого голоду в Україні в 1932-33 роках, що діє у Вашінґтоні від 1986 року.

В годині 1-ій по полудні Б. Ольшанівська виголосила доповідь про Міжнародну конференцію прав людини в Москві та сучасну ситуацію в Україні. Присутні мали нагоду ставити запити та складати датки на продовження праці голодової комісії. Всі пожертви на комісію голоду (які є звільнені від оподаткування) можна висилати на адресу: Commission on the Ukraine Famine, 1111 20th St. N.W., Suite 537, Washington, D.C. 20579.

ПРОЦЕС І. ДЕМ'ЯНЮКА ЗАКІНЧИВСЯ НАСКРІЗЬ СУМНІВНИМ АКОРДОМ

ДОВГО ПРИХОВУВАНІ ОСІ ДОКУМЕНТИ ВБИЛИ КЛИН В АРҐУМЕНТАЦІЮ ПРОКУРАТУРИ

Єрусалим, Ізраїль (Йоан Онужек, АНЧЕЙН). — Процес Івана Дем'янюка закінчився тут у вівторок, 22-го березня ц.р., яскравим дисонансом для прокуратури, залишаючи цілу справу під великим сумнівом не тільки щодо ідентичности оскарженого, але й щодо його місця перебування.

Отримані обороною недавно документи ОСІ, які, до речі, прокуратура мала від початку процесу, або й раніше, як і багато інших документів в користь Дем'янюка, кинули цілковито інше світло на цілу арґументацію прокуратури та створили для неї майже неможливу до розв'язки проблему.

Йдеться про свідчення совєтського громадянина Ігната Терентієвича Данильченка, який ще 21-го листопада 1979 року сказав під присягою, що він був два роки з Дем'янюком на службі у німців, але не в Треблінці, а тільки в Собіборі, Фльоссенбурґу і Регенсбурґу.

Вправді, оборона твердить, що ці свідчення, зроблені в СССР на прохання ОСІ, є фальшиві і ще невідомо чи такий Данильченко взагалі існував. Виявляється, що ОСІ, у підготові до процесу І. Дем'янюка в Клівленді і після отримання копії мнимої виказки, попросило прокуратора Руденка дати додаткові матеріяли, які підтримали б виказку з Травників, згідно з якою І. Дем'янюка був в Окшові і в Собіборі, а не в Треблінці. Послушні органи КҐБ прислали ОСІ, тоді очолюваним Алленом Раєном, свідчення Данильченка.

Але вміжчасі з Ізраїля прийшли свідчення уцілілих з Треблінки, що Дем'янюк — це „Іван" з Треблінки. Ставши перед дилемою, „шукачі злочинців" з ОСІ рішили, як виходить, йти з виказкою і зі свідками з Ізраїля, а не з КҐБ і Данильченком, якого свідчення приховано.

Що говорив Данильченко в 1979 році перед прокуратуром на ім'я Раковскіх і інвестиґаторкою Колєсніковою?

Він народжений в 1922 році на Дніпропетровщині, був, як і Дем'янюк, воякому Червоній армії, попав в німецький полон, перейшов вишкіл в Травніках, хоч там Дем'янюка не бачив і в березні 1943 року опинився в Собіборі як вартовий, де вже служив як „вахман" І. Дем'янюк. Він добре його знав, описав його як високого (1.86 м.) ,русявого чоловіка, з сірими очима, малою лисиною. Він був добрим сторожем, обов'язковим і тому німці відносились до нього добре. Носив чорний мундир із сірим ковніром, рушницю з набоями, як і всі інші вартові. Данильченко не бачив щоб він будь-кого стріляв, коло газових камер не працював, сторожив, як і всі інші, конц табір.

Данильченко далі розповідає, що десь в березні-квітні 1944 року його, Дем'янюка, якогось Івана Іванченка і ще декількох сторожів перенесено до Фльоссенбурґу в Німеччині, де вони хоронили біля 200 в'язнів, що працювали у фабриці літаків. У листопаді 1944 року, каже Данильченко, їх перенесли до табору біля Реґенсбурґу, а в квітні 1945 року — до Нюрнберґу. Тоді Данильченко втік, а Дем'янюк — боявся тікати. Від того часу Данильченко більше не бачив Дем'янюка, але під час свідчень пізнав його із трьох знімок: мнимої виказки, аплікації на візу до ЗСА з 1951 року і з фото з двома іншими вояками Червоної армії.

Переходячи свідчення Данильченка, адвокат Йорам Шефтель звернув увагу суддів, що коли роблено впізнання зі знімок, прокуратор Раковскіх покликав на свідків ще дві жінки-інвестиґаторки. Він пригадав, що цього не робила ізраїльська слідча Міріям Радівкер, а опитувала свідків сама.

Що сталось з Данильченком? Він попав в руки совєтів, був суджений в 1950-их роках, як це він твердить у свідченнях, відбув кару і на день — 28-го листопада 1979 року був пенсіонером і проживав в Тобольську, Тюменської області, РСФСР.

Слід відмітити, що Аллен Раєн у своїй книжці п. н. „Тихі сусіди" про Данильченка взагалі не згадує. Німецький журналіст Ганс Петер Рульман, у своїй аналізі справи Дем'янюка, згадує його, навіть наводить частину його свідчень з процесу над ним, але твердить, що він вже помер.

До речі, версію Данильченка вжили автори статті в газеті „Молодь України" з 30-го квітня 1986 року, помістивши також частину виказки і цілком іншу знімку та ще й в іншому місці.

Отже, питав адвокат Шефтель, в яку версію вірити — Дем'янюка, п'ятьох уцілілих, включно з кривоприсяжником Еліягу Розенберґом, чи Данильченка.

Прокуратор Міхаель Шакед безсило викручувався, кажучи, що у Данильченка не дописувала пам'ять, що Дем'янюк міг бути і в Собіборі і в Треблінці. В основному він уважає, що свідчення Данильченка правдиві. Це, до речі, він мусів признати, бо коли б сказав, що фальшиві, то й признав би, що виказка теж фальшива.

Суддя Дов Лєвін сказав, що уцілілі бачили Дем'янюка в Треблінці в 1942 році, але Шефтель пригадав, що й в 1943 році, а Розенберґ, Ґольдфарб і інші твердили, що його вбили під час повстання в Треблінці 2-го вересня 1943 року.

На цьому закінчено цю спеціяльну сесію і процес. Суддя Лєвін проголосив, що подасть дату вироку до двох-трьох тижнів. Десять днів після тої дати буде проголошений вирок.

САНДІНІСТИ І КОНТРАС ВИСЛОВЛЮЮТЬ ОПТИМІСТИЧНІ НАДІЇ

Сапоа, Нікараґуа. — Дводенні переговори між представниками прокомуністичних сандіністів і антикомуністичних повстанців контрас увійшли у другу фазу дводенних інтенсивних переговорів між двома ворогуючими таборами, які під тиском обставин намагаються закінчити довгу громадянську війну в Нікараґуа і, якщо йдеться про контрас, привернути нікараґуанському народові хоч частинні демократичні свободи, якими користуються інші народи світу.

Свобода і демократія, головні принципи за які іде змаг контрас з промосковським і прокомуністичним урядом сандіністської військової хунти, що її очолює теперішній президент Даніель Ортеґа Сааведра. Маючи до диспозиції достатню кількість совєтської зброї й іншого військового виряду, включно з танками й гелікоптерами, Ортеґа час від часу демонструє свою військову силу , хоч він свідомий того, що З'єднані Стейти Америки не допустять до створення ще одного причілку Москви в Центральній Америці на взірець Куби.

Представник групи контрас Адольфо Колєро заявив у вівторок, 22-го березня ц.р., кореспондентам, що досягнуто частинне порозуміння, але шлях до повного замирення ще далекий. Він думає, що в другому і кінцевому дні переговорів обидві сторони прийдуть до якогось конкретного заключення, бо їх, а також інші центрально-американські держави, в'яже підписаний у Ґватемалі тимчасовий договір на підставі якого сандіністи і контрас повинні знайти якусь формулу замирення і якщо не співпраці, то принаймні, толеранції одні до одних.

Голова сандіністської делеґації міністер оборони Нікараґуа і брат президента Умберто Ортеґа Сааведра погодився з думкою Калєро, що досягнуто порозуміння в деяких справах, але він категорично відмовився від всяких коментарів в цій справі, кажучи, що після закінчення переговорів відбудеться пресова конференція на якій будуть з'ясовані докладно усі справи, а крім того кореспонденти отримають офіційний комунікат.

Найголовнішим, мабуть зворотним пунктом, є погодженість сандіністів дискутувати з контрас політичні проблеми в Нікараґуа, справу, яка колись була недоторкальною, бо сандіністи стояли на засаді, що обраний ними політичний шлях є найкращим. Представники контрас додатково запропонували 45-денне перемир'я, яке може перетворитися у постійне замирення.

Вміжчасі обидві переговорюючі сторони шукають моральної підтримки їхніх становищ, перші (сандіністи) в комуністичних і керованих соціялістами державах, другі (контрас) у ЗСА й інших демократичних країнах.

У Закавказзі загострюється ситуація

Москва. — Московський кореспондент газети „Вашінґтон Пост" Ґері Лі в обширній статті, надрукованій у понеділок, 21-го березня, повідомляє про небезпечне становище у Вірменії і Азербайджані.

Як уже інформовано, Михаїл Ґорбачов особисто обіцяв не пізніше 26-го березня вирішити справу про приналежність Нагірно-Карабахської автономної області або до Азербайджану, або до Вірменії. Неофіційні лідери вірменського націоналістичного руху ясно дали зрозуміти, що на випадок неґативного вирішення центрального уряду масові демонстрації відновляться. Г. Лі, покликуючись на неназваних інформантів-вірменів, пишуть, що в керівництві націоналістів створився певний розкол. Якщо „екстремісти" вимагають безумовного продовження кампанії демонстрацій, то „льоялісти" вважають, що Ґорбачову потрібно дати більше часу для вирішення справи про Нагірний Карабах.

Найбільш непримириме становище зайняли вірмени, які населюють автономну область. Лі вважає безпрецедентним той факт, що місцеві партійні і совєтські власті відхилили три заклики Москви припинити демонстрації і тричі проголосували за безумовне об'єднання з Вірменією. Вся історія існування совєтської влади не пам'ятає ні одного випадку „впертости" місцевих органів.

Не менш гостра ситуація продовжує зберігатися і в Азербайджані. Лі пише, що 26-го березня в Баку відбудеться масова демонстрація, якщо Горбачов вирішить справу про Нагірний Карабах на користь вірменів. В азербайджанську столицю з'їжджаються сотні активістів з інших міст республіки. Не покликуючись на джерела інформації, Лі повідомляє про створення нелегальних складів зброї.

В Баку стягнуті значні військові частини і міліцейські підрозділи. Вояки і міліція цілодобово патрулюють місто. Азербайджанські активісти вручили представникам центральних властӗй список, який містить три вимоги. Поперше, азербайджанці настоюють на перенесенні столиці Нагірного Карабаху зі Степанакерту в Агдам. Подруге, вони вимагають насильної депортації всього вірменського населення області і, потретє, звільнення з посад всіх місцевих чиновників, замішаних у кампанії протесту.

У понеділок газета „Правда" надрукувала обширну статтю, в якій демонстранти-націоналісти обвинувачуються в „антисоціялістичних настроях". „Правда" не заперечує проти права нагірно-карабахців об'єднатися з Вірменією, однак називає методи, які вони використовують, недопустимими.

Совєтське пресове аґентство ТАСС, покликуючись на дані комісії прокуратури СССР у справі розслідування заворушень в Закавказзі, повідомило деякі конкретні дані. Лише в Сумґаїті заарештовано понад 400 осіб, обвинувачених у вбивствах, зґвалтуванні, грабунках, підпалах і порушенні громадського порядку. ТАСС повідомляє, що багато із заарештованих були раніше суджені за різні злочини.

У СВІТІ

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА релятивний спокій в Тибеті, китайські окупанти тримають в тій країні великі військові частини, маючи досвід з раніших років і місяців, що тамошні мешканці ніколи не приймуть форми окупації і, як тільки матимуть нагоду, активно виступатимуть в обороні свободи за яку вони фактично змагаються ввесь час. Вулиці столиці Тибету дослівно набиті військом, — кажуть туристи, а головно спортовці, які недавно повернулися з гір Гімаляїв. Після 5-го березня, тобто активного виступу тибетців проти китайських окупантів, китайська поліція і військо перевели масові арешти серед місцевого населення, головно серед провідних ченців.

У СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ почали критикувати „леґенду" 1930-их років, відомого Павліка Морозова, активного піонера під час колективізації, зарахованого свого часу до „совєтських святих", ім'я якого ставлено як приклад до наслідування усім школам, комсомольцям, піонірам тощо. Як відомо, П. Морозов доніс до НКВД на свого батька, що він „ворог народу" і відтоді компартія постановила використати неграмотного сільського хлопця для своїх політичних цілей і для змушування молоді іти його зрадницькими слідами. В останніх роках офіційна совєтська ідеологія почала відмахуватись від типів П. Морозова, а за владування Нікіти Хрущова і тепер коли керівництво перебрав Міхаїл Ґорбачов, розпочався відворот від політики доношництва: Треба сподіватися, що в скорому часі на злам повезуть також пам'ятники прославленого „Павліка", який поділить долю його кумирів, в тому числі самого Йосифа Сталіна

КРАЇНИ ОПЕК, ТОБТО продуцентів нафти, намагаються тепер зупинити падіння цін на бензину, оливу до огрівання будинків й інші оливні вироби. Президент ОПЕК Рільвану Лукман заявив, що продуценти нафти відбудуть скоро свою чергову нараду і там застановлятимуться над новою стратеґією проти падіння цін на оливні вироби на світових ринках. Під час пресової конференції Лукман обвинувачував західню пресу, що вона зумисно намагається „дестабілізувати ринок, щоб таким чином сприяти падінню цін". ОПЕК намагається вдержати ціни на оливну року на висоті 18 долярів за бочілку, але в останніх тижнях, хоче цього ОПЕК чи ні, ціна впала до 16 долярів. Країни ОПЕК видобувають денно 15,7 міл. бочілок нафти.

СИРІЯ ПЕРЕСТЕРІГЛА Ізраїль, що будь-який напад ізраїльського війська чи віськових літаків на Савдійську Арабію вона розглядатиме як напад на Сирію. Ця пересторога була зроблена після заяви ізраїльського прем'єр-міністра Їцака Шаміра, що Савдійська Арабія не повинна розміщувати на своїй території ракети, які можуть осягнути кожну ціль в Ізраїлі. В противному випадку розміщення ракет Ізраїль розглядатиме, як ворожий проти Єрусалиму акт. Савдійська Арабія підтвердила закуп китайських ракет із засягом 2,200 миль.

ФРАНЦУЗЬКИЙ СУД в Ліоні вирішив розпочати слідство проти письменниці міжнародного значення Франзуази Саган, яка, згідно з доказами прокуратури і поліції, займалася транспортуванням небезпечних наркотиків. Поліційний нагляд за письменницею в цій справі тривав повних два роки. У пов'язанні з цією справою до суду будуть покликані понад 20 осіб з так званих високих культурних кругів Франції, які в якійсь мірі були замішані у транспорт і перепродаж наркотиків. Процес розпочався після того, як поліція заарештувала двох торгівців і зліквідувала в них понад два кілограми героїни і кокаїни.

В АМЕРИЦІ

БІЛИЙ ДІМ ВИСЛАВ Конґресові гострого листа, відкидаючи потягнення демократів в Сенаті, які хочуть додати перед умову зообов'язуючу до нового договору щодо ракетної зброї. Лист називає пропозицію демократів, „неоправданою зухвалістю привласнення Сенатом права втручатися в договори", а це, як кажуть знавці, вказує на те, що Болий Дім і демократи в Сенаті ще дальше мають великі розбіжності в конституційних питаннях, які можуть відтягнути одобрення договору ракет близького і середнього засягів, що був підписаний у Вашінґтоні в грудні 1987 року президентом Роналдом реґеном і Міхаїлом Ґорбачпвим.

ПІСЛЯ ДВОРІЧНИХ ПЕРЕГОВОРІВ Европейська міжпростірна аґенція погодилася співпрацювати в американському проєкті постійної міжпростірної станції та включити свою лябораторійну капсулю. Ця угода, одобрена 13-членною Европейською міжпростірною аґенцією, забезпечує спілкування в проєктуванні, розвою, дії та в ужитку міжпростірної станції.

РЕЧНИК ОРГАНІЗАЦІЇ Об'єднаних Націй Махмуд Ахмад заявив, що ООН на домагання Нікараґуа вишле групу обсерваторів якнайскоріше для прослідження прикордонного конфлікту між Нікараґуа і Гондурасом. Генеральний секретар ООН Гавіє де Куеяр сказав, що ця група включатиме політичного спеціяліста з головної квартири ООН в Ню Йорку, як також кілька військових експертів.

СЕНАТОРИ КАРЛ ЛЕВІН, демократ з Мишиґену, і Стів Симмс, республіканець з Айдаго, запропонували законопроєкт, який уможливлював би громадянам платити податки в ратах. Конкретно запропоновано три рати, а саме: 15-го квітня, 15-го червня і 15-го вересня. Це відносилося б тільки до тих платників, що винні гроші податковому урядові.

ВСІМ ВІДОМА АКТОРКА фільмів і сцени Елізабет Тейлор була удостоїлась престежевої міжнародної нагороди ім. А. Онассіса за її кампанію проти хвороби АІДС. Тейлор вибирається їхати до Атен, щоби особисто отримати свою половину, 100.000 дол. премії від Громадської допомогової фундації ім. Александра Онассіса, яку в честь свого сина, який загинув у летунській катастрофі, встановив Арі Онассіс.

У ВАШІНҐТОНІ ЗАРАЗ перебуває міністер закордонних справ СССР Едуард Шеварнадзе і в триденних розмовах з державним секретарем ЗСА Джорджом Шулцом має підготовити зустріч на вершинах, що має відбутися в Москві у травні цього року. Одначе, з огляду на ситуацію в Центральній Америці та в Афґаністані розмови не йдуть гладко.

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ у понеділок, 21-го березня ц. р., завітав до Ню Джерзі на збори республіканських голів повітів, які відбувалися в Плейнсборо, Н. Дж. Як повідомили засоби масової інформації, візита була вдалою, бо дістав від губернатора Томаса Кейна офіційне одобрення своєї кандидатури на президентську номінацію.

РЕЧНИК ДЕПАРТАМЕНТУ справедливости заявив, що федеральний прокуратор Рудолф Джуліяні розпічне законні дії проти ПВО, щоби змусити її закрити свою обсерваційну місію при ООН в Ню Йорку. Натомість спостерігач ПВО в ООН Зехді Терзі заявив, що добровільно цього не зробить, бо багато інших членів ООН не погоджуються з рішенням Конґресу ЗСА в цій справі.

У ПОНЕДІЛОК, 21-ГО БЕРЕЗНЯ ц.р., у нікараґуанській місцевості Сапоа розпочались чергові переговори між представниками сандіністського уряду і антикомуністичних партизантських частин контрас. Існували побоювання, що нікараґуанський диктатор Даніель Ортеґа Саaведра, який напередодні виборів послав свої військові частини в наступ на укріплення контрас, загнавшись навіть на територію Гондурасу, відкличе переговори. Брат Д. Ортеґи, міністер оборони Нікараґуа Умберто Ортеґа, назвав зустріч „історичною". Обидві сторони погодились на припинення вогню на час переговорів. Місцевість Сапоа охороняють військові частини, які особливо охороняють готель в якому зупинились представники військової хунти Нікараґуа.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40 00 6 months — $22 00 3 months — $12 00 UNA members 1 year* — $15 00 Change of address — $1 00 Make check or money order payable to Svoboda

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40 00 на півроку — $22 00 на 3 місяці — $12 00 Для членів УНСоюзу $15 00 річно За кожну зміну адреси — $1 00 Чеки і money orders виставляти на Svoboda

P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

Передвиборчі комбінації

Коли спершу американські засоби масової інформації зосереджували свою увагу на республіканських кандидатах, пророкуючи перемогу сенатора Роберта Дола, то після передвиборів у Ню Гемпширі та 20-ти південних стейтах і в стейті Іллиной, де скрізь виграв Джордж Буш — фальшиві пророки затихли і змінили думку. Появилися вперті вістки, що дорадники сенатора Дола радять йому зректися кандидатури, бо після Іллинойських передвиборів віцепрезидент Буш мав 777 делеґатів, а Дол 165. В минулу неділю відбулися передвибори у Пуерто Ріко — і Буш дістав додаткових 14 делеґатів, але віддасть їх до розпорядження конвенції. Цікава річ: за кандидатурою сенатора Дола заявилися колишній амбасадор в ООН Джін Киркпатрик, колишній президент Ричард Ніксон, нюйоркський сенатор Альфонс Д'Амато і великий чикаґський щоденник „Чикаґо Трибюн". Демократичні коментатори заповідали, що Бушеві пошкодить його тісне пов'язання з президентом Роналдом Реґеном, особливо в афері Іран-контрас, яка довела тепер до оскарження чотирьох осіб, між ними колишнього голову Крайової Ради Безпеки і його заступника. Вислід голосування у всіх дотеперішніх передвиборах виявив, що виборці не повинуються тим усім прихильникам сенатора Дола, а голосують за віцепрезидента Буша, з тих трьох причин, що їх противники Буша злегковажили собі: 1) Джордж Буш таки найбільш відомий в цій країні між двома океанами, 2) виборці свідомі, що він має найбільші фахові кваліфікації і 3) Роналд Реґен таки популярний в народі. Поруч із цими арґументами є ще дві причини успіхів Буша: він склав собі кращий пропаґандивно-організаційний апарат і він розпоряджає більшими фондами.

І тому навіть всі противники Джорджа Буша тепер признають, що найбільші шанси дістати номінацію від конвенції Республіканської партії має Буш. Коментатори виключають, щоби сенатор Дол міг наздігнати числом делеґатів Буша. У передвиборах в стейті Ню Йорк ітиме боротьба за 255 делеґатів. Навіть на випадок розбиття республіканських голосів — частина тих делеґатів наблизить Буша до отримання номінації від конвенції, яка відбудеться в липні ц.р., а сенаторові Долові вона не поможе.

Тому увага американської преси й коментаторів радіо і телевізії звернулася на Демократичну партію і її кандидатів. З-посеред первісних сімох демократичних кандидатів залишилися на „полі бою" чотири. Із них несподівано поважним кандидатом став муринський проповідник Джессі Джексон, що його спершу ніхто не брав поважно. Після Іллинойських виборів він мав 460 делеґатів, а первісний „першун" між демократичними кандидатами губернатор стейту Массачусетс Майкел Дукакіс 462. Переможець в Іллинойських передвиборах, місцевий сенатор Пол Саймон, має всього 172-ох делеґатів — він не має найменших шансів не то дістати офіційну номінацію, але наздігнати число делеґатів, що їх мають Дукакіс і Джексон. З-посеред решти демократичних кандидатів розмірно найсильнішим суперником є сенатор Альберт Ґор із 353-ма делеґатами. Але всі коментатори погоджуються, що ні один із демократичних кандидатів не матиме 51 відсотків з 2,081 делеґтів, потрібних для номінації на конвенції Демократичної партії, яка відбудеться 18-21-го липня ц.р. в Атланті у Джорджії.

Тому нюйоркський губернатор Маріо Квомо, який був би найповажнішим кандидатом, але рішуче відмовився кандидувати, запропонував публічно, щоби після закінчення передвиборів у червні ц.р. усі демократичні кандидати зібрались за зачиненими дверми і передали своїх делеґатів тому з-посеред них, який матиме їх найбільше, ото ж виявився найпопулярнішим. Якщо такого не буде, то цьогорічна конвенція Демократичної партії-голова Демократичної партії Полк Кірк і так звані „суперделеґати" з титулу своїх високих становищ як губернатор й інші найвидатніші партійні члени-цю номінацію вирішать. Лихо в тому, що Демократична партія не має ні одного такого кандидата, який рівнявся би своїми кваліфікаціями з республіканським кандидатом Джорджем Бушем. Його вибір був би запереченням неписаної традиції, що американці „люблять зміну" і що після республіканського президента повинен прийти - демократичний Останній поважний демократичний кандидат Волтер Мондейл сказав: „Нюхаю в повітрі мою перемогу". Коли Реґен виграв лявінною перемогою, про Мондейла писали: „Він мав хронічний нежит".

Богдан Цимбалістий

ЦЕРКОВНА ЄДНІСТЬ І НАЦІОНАЛЬНА ЗГОДА

II.

В наш час різні християнські Церкви шукають того, що є спільне, що усіх об'єднує: але в нас діється навпаки і перебільшують різниці часом їх спеціяльно видумують. Усім відомі факти з інших ділянок життя: боротьба за йорчик у правописі в Галичині, за порядок кольорів у національному прапорі, календар, за таку чи іншу назву установи, за таке чи інше слово. Ця тенденція за всяку ціну відрізнитися, поставити на своєму — помітна тепер у приготуваннях до святкування Тисячоріччя Християнства України. Для одних — св. Володимир прийняв католицьку віру, для інших православну, дарма, що в 988 році такого розрізнення не робили. В документах тієї доби ніде не знайдете таких виразів, як католицька чи православна віра. Мова є завжди про „святу християнську", або „Христову віру".

Історики Михайло Грушевський, Наталія Полонська-Василенко та інші наводять чимало фактів з княжої доби, які доводять велику толерантність русичів (українців") у релігійних справах. Ось знаний факт: у 1008-му році до Києва прибув з Німеччини Єпископ Бруно (пізніше визнаний святим) з метою іти далі на схід і навертати печенігів. Він пробув цілий місяць на дворі Володимира Великого, який його вгощав і намовляв не йти між таких дикунів, як печеніги, з журби за його життя. Коли ж не міг його переконати, супроводив його особисто зі своїми дружинниками аж до кордону. Коли Бруно, заключивши мир з печенігами, повернувся, Володимир „щоб їх (печенігів) вдоволити, ради Бога, дав їм свого сина, як заложника". У своєму звіті до Генриха II Бруно ані слова не згадує, що Володимир прийняв якусь неправдиву віру, що він православний, а не є католик. Як пише історик Української Православної Церкви Іван Власовський, „жодної мови про місійну працю в князя в Києві нема в тому листі". Так само Володимир приймав цього римо-католицького Єпископа, як брата — християнина, і ніяк не вважав його представником чужої Церкви. (Вийнятки з того листа подані в статті А. Гладиловича в Альманаху УНСоюзу за 1988 рік.

Усім відомі родинні зв'язки наших князів зі західніми королівськими (католицькими) родами і нема ніякого натяку в документах часу на якісь віровизнавчі різниці. За три сторіччя християнства в Україні було близько 60 шлюбів наших князів з католиками і тільки 13 з особами візантійського двору. По Ганну дочку Ярослава Мудрого приїхало посольство, в складі якого були три єпископи. Ганна привезла з Києва Євангеліє, писане кирилицею, на яке пізніше присягали французькі королі. Ніхто не вважав цієї Євангелії „схизматицькою".

Кілька зятів Ярослава Мудрого були католиками, а жінки деяких наших князів були католичками. (Наприклад, Великий князь київський Ізяслав II Мстиславович мав матір католичку, сам був одружений з католичкою, а його сестра була заміжна за католиком Гейзою II з Мадярщини). Церковні власті не ставили ніяких перепон таким шлюбам, а населення зокрема провідні верстви не обурювалися з того приводу.

Як пише Н. Полонська Василенко, стосунки між Києвом та папами не припинилися протягом 40 років після поділу в Церкві. Можна припускати, що в той час через віддаль і труднощі комунікації може багато й не знали на Русі про спори між Візантією і Римом. У кожному разі, той спір ніяк не відбився в літописах та інших збережених писаних пам'ятках.

Вороже ставлення до латинства почали вносити греки, які приходили в Україну і, застаючи тут чужинців-латинян, остерігали паству проти них, — як стверджує М. Грушевський. Ці полемічні писання греків „великої чести не приносили" (М. Грушевський). Це вони довели до повного відчуження від латинників. Між іншим, їхня ворожість доходила до того, що вони остерігали населення „не їсти з одної посудини з латинниками".

Пізніше поляки („ксьондзи і єзуїти" — Т. Шевченко) загострили взаємини між двома Церквами своїм призирливим ставленням до православних, яких почали звати схизматиками і намаганням усяким способом їх навернути на католицизм. Відтоді католицизм в Україні зненавиджено, як релігію ворога зокрема за те, що він часто був знаряддям його колонізаторської політики.

На жаль, сучасні українці досі не отряслися від того намулу нетолерантности й братоненависти, що його

(Закінчення на стор. 4)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Василь Сидоренко

Камерний Концерт „Музікус Бортнянський"

Українська камерна музика в українському культурно-мистецькому житті ніколи не користувалася такою широкою популярністю як хорові, пісенні, чи фортепіянові жанри. Із найдавніших часів камерна музика знаходилася і розвивалася на маґнатських дворах. Щойно у другій половині XIX століття, як і в цілій Західній Европі, камерна музика в Україні починає тратити свою клясову замкненість. Почерез співпрацю таких славних композиторів як Петра Сокальського (1832-1887), Миколи Лисенка (1842-1912), Михайла Калачевського (1851-1910), і досконалих професійних музикантів, камерна музика стала прийнятою серед інтелігентських кіл музиколюбителів. На початку XX сторіччя, почерез працю таких відомих композиторів як Станислава Людкевича (1879-1979), Бориса Лятошинського (1895-1968), Віктора Косенка (1896-1938), та сильний розвиток музичного життя, українська камерна музика стала на рівні з іншими музичними жанрами. На жаль, аж дотепер, на еміграції суспільні обставини не були сприйнятливі для плекання і дальшого розвитку камерної музики.

Недавно у Торонто хор „Музікус Бортнянський" виявив ширші музичні зацікавлення поза репертуаром церковно-хорового жанру. У неділю, 14-го лютого 1988 року в залі Українського Культурного Центру, відбувся, під патронатом Українського Музичного Фестивалю, концерт камерної музики Дмитра Бортнянського і Максима Березовського. Виступали головні солісти хору „Музікус Бортнянський" як сопрано Керол Вудуард-Рацлафф, меццо-сопрано Олена Яцишин і Анжелік Лейдей, тенор Тим Стифф, та баритон Денис Кейнс, разом із знайомими музикантами. Олена Яцишин виконала чотири романси Бортнянського на слова французького письменника Лафермера: „Ісмен мені вірна", „Прекрасний Тірсіс", „Гимн до місяця", і „Романс про Павла і Вірджінію". Керол Вудуард-Рацлафф заспівала арію „Хочеш, щоб я був обережним?" з опери „Демофонт" Березовського. Тут же, надпрограмово, виступив тринадцятьлітній піяніст Марко Ендрюс і заграв „Сонату фа мажор" Бортнянського. Акомпаньятори Лідія Адамс і Бред Рацлафф виконали на двох фортепіянах клявірний концерт Бортнянського. „Квінтет" Бортнянського виконали Лідія Адамс — фортепіян, Джеклин Джорінг — арфа, Іванка Заброварна — скрипка, Брюс Рщик — віоля, та Том Макой — чельо. Цікаву програму було закінчено драматичним уривком, „Фінале" другої сцени, першої дії, із опери „Сокіл" Бортнянського. Дійові особи були: Олена Яцишин (Маріна — служниця Ельвіри), Анджелік Лейдей (Ельвіра — пані), Тим Стифф (Доктор Повільний), та Денис Кейс (Доктор Скорий).

Солістка Олена Яцишин має теплий і ліричний голос, який дуже відповідає жанрові романсу. Романси Бортнянського насичені задушевним патосом та мелодрамою і у виконанні Олени Яцишин викликали сильне духове враження у слухачів. Арія Березовського технічно нарівні із італійською оперною музикою того часу. Керол Вудуард-Рацлафф успішно і драматично виконала технічно вимогливу партію. Марко Ендрюс недавно здобув друге місце в конкурсі ім. Людкевича. Його виступ був певним і музично доцільним. Щодо виконання інструментальних творів, музиканти повинні більше звернути увагу на стильові прикмети XVIII століття тим більше, що сьогодні багато виконавців старається осягнути історично правильні виконання. Можна ствердити, що в грі Іванки Заброварної відчувається велику мистецьку зрілість. Веселий уривок із опери „Сокіл" дав присутнім ще дуже загальне враження про оперу Бортнянського. У майбутньому „Музікус Бортнянський" плянує виставити цілу цю оперу на сцені.

Диригент хору „Музікус Бортнянський" Мирон Максимів старався представити кожен музичний твір у його правильному історичному насвітленні. Треба усвідомити, що усі речі на програмі вечора колись були виконувані виключно на царському дворі в Петербурзі при кінці XVIII століття, де Бортнянський і Березовський жили та працювали. Мирон Максимів звернув увагу на те, що уся музика програми напевно виконується уперше в Північній Америці. Можна ствердити, що музичний вечір був неначе музикологічним семінарем, під час якого слухачі познайомилися із такою музикою, про яку дотепер могли тільки читати. Деякі присутні дивувалися, що українські композитори колись писали таким музичним стилем, що користувалися французькими чи італійськими текстами і що музиканти ще сьогодні хочуть виконувати таку музику. Не забуваймо, що інші народи зберігають і сьогодні далі виконують музику їхніх найраніших композиторів. Нам, українцям, також потрібна така музична „археологія", щоб не втратити нашої мистецької культури. Треба висловити найбільше признання Миронові Максимові за його працю у цій ділянці.

М. Мельник

НЕВЖЕ Ж ЗМІНИ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІТИЦІ МОСКВИ?

I.

Недавно московський кореспондент Ей-Бі-Сі робив на вечірніх новинах коментарі на тему національних проблем у СССР. При тій нагоді він завважив, що уряд Ґорбачова старався позбутись Щербицького, та йому це не вдалось, бо українці тому сильно спротивились. Сенс коментаря був цей, що українці боронили Щербицького з огляду на їхні національні інтереси. Значна кількість опублікованих останніми часами коментарів на тему русифікації України вказує на це, що цього роду коментарі — це тільки вияв цілковитого необзнайомлення з національною проблемою України.

Недавні події вказують ще виразніше на Щербицького, як завзятого русифікатора України. В січні ц. р. опубліковано його промову та дебати на Пленумі ЦК Компартії України. У своїй промові Щербицький не виказує великої віри у „гласність", коли йдеться про національні справи. В дійсності, він гостро скритикував часописи і журнали, що друкували виступи в обороні української мови і культури. Він, між іншим, заявив: „В публікаціях і передачах почастішали випадки, коли окремі факти подаються перекручено, тенденційно, розмиваються ідеологічні критерії в опінії подій та явищ. На жаль, не уникли цього і деякі союзні видання. Часто навіть відверта дезінформація, що її містять дискусійні матеріяли, залишається без відповіді та уточнення. Це допускають не тільки молодіжні видання (Щербицький мав на думці мабуть журнал „Дніпро" — М. М.), а й газети 'Літературна Україна', 'Радянська Освіта', „Радянська Україна', а також телебачення і радіо. За ці недоліки безпосередньо відповідають керівники засобів масової інформації, партійні організації редакційних колективів (Це виглядає на прогрозу радше чим нагану — М. М.)".

(Журнал „Дніпро" надрукував одну статтю в обороні української мови і закликав читачів, щоб відгукнулись. Відгуки ці так і не появились).

Беручи участь у дебатах, К. І. Масик, перший секретар київського міському сказав таке: „Далеко не всі республіканські установи та відомства, засоби масової інформації на повну силу реалізують вимоги Центрального Комітету КПРС про гостре реагування на прояви націоналізму, релігійного екстремізму та фанатизму, використання з антигромадською метою різних самодіяльних формувань. Складається враження, що багато наших кадрів, насамперед ідеологічні, не займають наступальної позиції у відстоюванні наших класових, ідейних принципів. Тут повинна бути твердішою і позиція секретаря ЦК Єльченка Ю. Н."

Маємо теж цікаву заввагу М. О. Шибика, редактора щоденника „Робітнича Газета" та голови правління Спілки Журналістів України: „Дехто з письменників останнім часом захопився дивним і не характерним для цього загону інтелігенції жанром — жанром революції, а ще може епістолярним, та й тональністю виступів іноді якась надривна, зла, підхід однобічний, обмежений, необєктивний. Особливо помічаєш це, коли читаєш письменницькі публікації про мову. Так, питання існує і ним треба займатися поза всяким сумнівом. Але дивує ота тональність, отой підхід, про який я говорив. Вони характерні для певного кола літераторів, нашої інтелігенції і навіть досить впливових і дуже високошановних майстрів, таких, наприклад, як Т. Гончар О. Т."

І врешті Я. П. Погребняк, кандидат в члени Політбюра, якого недавно вислали до Львова на місце усуненого з праці галичанина Добрика, сказав таке „У період поглиблення демократизації і гласності активізували діяльність наші ідеологічні противники. Посилилася націоналістична, релігійна пропаганда, намагання викликати у радянських людей невіру у перебудову. Зявилися всякого роду підбурювачі, наклепники. В областях проводяться контрпропагандистські заходи, але вони не завжди ефективні".

Отже, які українці стають в обороні Щербицького? Це українці, що він їх влаштував на найвищих адміністративних роботах. Українці ті це без сумніву найгіршого ґатунку люди, які будь-коли існували в Україні. До них, очевидно треба додати російських імперіялістів, роля яких в Україні є не гостей, а панів. За вірну службу Москві Щербицький, з нагоди сімдесятлітніх уродин, був нагороджений 16-го лютого орденом Леніна. Це є неформальна відповідь Ґорбачова тим українцям, які надіялись, що уряд Ґорбачова заініціює основні зміни в національній політиці росіян в Україні.

В дійсності, від часу ліквідації української адміністрації Сталіном, єдиним босом України був П. Шелест. Хоч він був стовідсотково вірним підданим імперії, то все таки він не збирався робити того, що зробив його наслідник Щербицький. І тому він пішов. Чи не перший раз публічна заввага на цю тему появилась в „Українському історичному журналі" з грудня 1987 року, де читаємо таке: „Тенденції до національної відособлености, обмежености, місництва, чванства спостерігається й в інших республіках, у тому числі і в Українській РСР (пригадаймо книгу колишнього першого секретара ЦК Компартії України П. Ю. Шелеста „Україно Наша Радянська", написану в дусі національного чванства)".

Закінчення буде.

Любов Коленська

ЛЮБОВ, ЩО ПЕРЕМОГЛА НАЙСТРАШНІШЕ ПЕКЛО

I.

Це був 1975 рік. Під мурами Сайгону здригалася земля, а люди застигали з переляку. Вже поблизу можна було почути торохкотіння скорострілів, гук гармат, а навіть голоси вояків. По місту понеслася, закружляла вістка: комуністичні війська вже біля брам Сайгону, — так цю подію переповідав Шелдон Келлі на сторінках березневого числа „Рідерс Дайджест" у есеї п.з. „Епічний тріюмф однієї родини".

Тоа Вінн згуртував біля себе всю сім'ю і сказав, що єдине, що їм залишилось, то втеча. Інакше їх знищать, особливо за їхні релігійні переконання. І всі вони без одного слова, без ніяких клунків, поспішили на летовище. Та даремно. Біля віконця на аеродромі вже не видавали квитків. Службовець сказав Тоа, що ані сьогодні, ані в майбутньому звідсіля поза кордони південного В'єтнаму відлетів закордон уже не буде.

І зараз таки тієї неспокійної ночі Сайгон окупували комуністичні війська Північного В'єтнаму. Біля Тоа і його дружини Сон в очікуванні чогось жахливого і неминучого тремтіли перелякані діти. Вранці до їхнього дому вдерлася банда молодих комуністів. Вони виволікли зі собою Тоа і повели на страту як — „ворога народу". Але в ній хвилині, коли вони прикладали пістолю до його голови, щоб розстріляти, зненацька почувся жіночий схвильований голос. Жінка ця не так з проханням, а радше з наказом крикнула, щоб негайно припинити екзекуцію, яка може пошкодити революції, бож Тоа і як учитель і громадянин відомий з добрих учинків. Правда, комуністи звільнили Тоа, але наказали без ніяких зволікань покинути йому і його родині дім, залишаючи в ньому все їхнє добро.

Тоа, уродженець Північного В'єтнаму, щоб зберегтись від переслідування комуністичної влади, двадцять років тому втік до Південного В'єтнаму. Того дня, коли комуністична влада захопила і південні землі В'єтнаму, аби менше звертати увагу своїм північнов'єтнамським акцентом, він вирішив перенестись в китайську дільницю і там з усією сім'єю прикидатися китайцями. Маючи трохи захованих грошей, він роздобув пофальшовані документи і нав'язав контакт із контрабандистами. Тоді треба було бути дуже обережним, шпигуни бо крутилися скрізь, підстежуючи за кожним рухом. Але родина Тоа і далі снувала пляни втечі і заприсягнулась, що перед нею їх уже ніщо не спинить. А щоб не надто попадатись владі на очі — діти навчалися грамоти вдома.

У побоюванні, що однієї днини його можуть схопити і його діти опиняться без нього, Тоа, за в'єтнамським звичаєм, навчав найстаршого сина Трунґа обов'язків батька родини і, символічно їх передаючи йому, сказав до нього ніжним голосом:

— Одного дня Трунґ — ти займеш моє місце...

І малий Трунґ, тоді висотою завбільшки на чотири фути, всю відповідальність узяв на себе дуже серйозно. Він завзято вчився, бо розумів, що набуте знання може колись бути його рятунком, його благословенням... Він уже знаменито володів французькою мовою, трохи знав англійського, а з цим днем, коли комуністи взяли під свою залізну руку Південний В'єтнам, Трунґ, щоб приховати від своїх ворогів своє справжнє національне походження, почав навчатися китайської мови.

Тоа шестикратно аранжував втечу своїх дітей, але ані одна з них не повелася, за кожним разом їх ув'язнювали. Рятувала сім'ю переконливість арґументів Трунґа, що їх він досконало висловлював китайською мовою, так що їх навіть після короткого часу звільнювали з в'язниці. Але їхня сьома спроба втечі, цим разом усієї родини, призвела до довшого ув'язнення. І з того дня почалося їхнє жахливе пекло... Їх розділено — оцих навіть найменшеньких від їх батьків і від братиків і сестричок. А звикли вони до великої сімейної любови, до опіки один над одним, до підтримки... Та ще й до того приміщено їх у в'язничних келіях переїджених вологістю та всілякими насікомими.

І може прийшлося б їм загинути, якби не хабар їхнього діда. Насамперед випущено двоє найменших дітей, пізніше звільнили ще двоє — старших, а тоді ще одну дитину, а вкінці найстаршого Трунґа. На його тілі і обличчі було стільки побоїв, що навіть його рідним було його важко розпізнати.

Вкінці, 14-го лютого 1978 року, випущено решту родини. І коли вони знову опинилися усі разом, Трунґ розповів своєму батькові, що вони, аби рятуватись від голодової смерти, їли всіляку хопту і таргани. Тоа, глянувши на зчорнілі від побоїв обличчя своїх дітей і почувши розповідь свого сина, спалахнув гнівом. Він пригорнув своїх найменших і сказав:

— Я думаю, щоб на те, аби нас врятувати в Бога була причина, адже Він дав нам силу все те лихо витривати. Від сьогодні ми наново починаємо свої плянування!

І сповнилися слова Тоа, бо 10-го червня 1979 року, в місячному світлі, що мерехтіло на Південному Китайському морю, замайоріли чиїсь силюети. Це Трунґ повів своїх братів і молодшу сестру до китайського судна. На морському побережжі залишилися Тоа — їхній батько і Сон — їх мати. Вона супроводила їх помахом руки, а очі її були повні сліз і любови.

На превелике диво Трунґа, три дні пізніше, їхнє судно заякорилося далеко від Маляйзії — цілі їхнього азилю. Їх там ограбували, а пошкоджене судно заплило до острова Кую, Індонезія, де їх зустріли неймовірні злидні і продовження їхнього пекла. Сом'яна стріха, понад якою пролітали дощі, постійно протікала. Трунґ щодня вибирався жебрати за хлібом по селах, щоб вони не згинули з голоду. Раптом розшалілися різні хвороби і почали десяткувати втікачів. Не минула недуга і сестри Трунґа — і вона почала маячити у високій гарячці. Трунґ боявся, що без антибіотиків вона помре і запрягся до найважчої праці, щоб рятувати свою сестру. І вона не померла. Від неминучої загибелі її врятувала любов її брата, його відданість сім'ї, що її передали йому батьки.

Одного дня Трунґ довідався, що це судно, що ним мали плисти його батько, мати, брат і сестра — затопилося. Це була така жахлива вістка, такий страшний удар, що він раптом почувся безмежно самотній, тим більше, що про це не міг сказати своїм рідним. Тому він, на мить, віддалився в джунґлю. Там встав на коліна і ревно молився та гірко плакав...

(Продовження буде)

Діяльність Товариства Єврейсько-Українських Зв'язків в Ізраїлі

Події останніх років виявили потребу української спільноти в діяспорі звернути увагу на занедбану справу, а саме: активну співпрацю з іншими народами, а особливо з народами які змагаються за суспільну справедливість і право на державне самовизначення.

Ми, українці, маємо досвід нашої минулої боротьби за державну незалежність, як тяжко боротися без підтримки інших народів. Проживши кілька століть під владою окупантів, ми навіть втратили національну ідентичність серед народів світу. Тільки завдяки тяжкій праці одиниць, які займалися розповсюдженням інформацій про наше відзначення голодової катастрофи на Україні в роках 1932-33, пробились ми на сторінки міжнародної преси. Але щоб світ вповні зрозумів трагедію українського народу і прийшов нам з допомогою, ми мусимо змобілізувати всі наші ресурси: людські, наукові, мистецькі й фінансові і постійно пригадувати про нашу тяжку долю. Для нас особливо є важливим нав'язати ближчу співпрацю з народами, які пережили всенародні великі трагедії із якими маємо багато спільних народних переживань.

Як сумно, що ми ще й досі не спромоглися на ближчу співпрацю навіть з прихильними до нас жидами, які вже довгі роки працюють у тому напрямі, щоб нав'язати співпрацю з нами. Протягом 8 років існує в Ізраїлі Товариство Єврейсько-Українських зв'язків, ініціяторами якого є колишні в'язні Сіону, які нав'язали дружні відносини з українськими політичними в'язнями в совєтських концтаборах. Прибувши до Ізраїлю, вони бажали поширити свою діяльність і приєднати до співпраці українців у діяспорі. Знаючи психологію свого народу, першим їхнім завданням було змінити загальний негативний стереотип українців серед жидівського населення в Ізраїлі і замінити його образом українця-приятеля, який під час нацистського терору на Україні був готов віддати своє життя, захищаючи від заглади своїх друзів-жидів. Цій справі віддав дуже багато часу і труду Яків Сусленський, голова Товариства Єврейсько-Українських Зв'язків, який зібрав свідчення жидів, що були врятовані українцями. Наслідком його праці в списку Праведників світу числиться коло 70 осіб-українців і список далі збільшується. Зібравши відповідну кількість особистих свідчень жидів, які були врятовані українцями, Я. Сусленський написав книжку англійською мовою про українських праведників. Надіємося, що наукова інституція, якій Сусленський доручив видання цієї книжки, опублікує її в ближчому часі. Ця книжка поінформує весь англомовний світ про відвагу і посвяту українських людей.

Не зважаючи на різні перешкоди (суспільні, фінансові, психологічні та інші) Т-во Єврейсько-Українських Зв'язків в Ізраїлі продовжує інтенсивну кампанію ввести імена братів Шептицьких у список Праведників світу, інформує ізраїльське суспільство про трагедію українського народу. Всупереч негативним настроям з приводу процесу Івана Дем'янюка, Товариство продовжає свою працю з Ізраїлі майже без матеріяльної чи моральної підтримки зі сторони української діяспори. Варто згадати дещо про його досягнення: Товариство видає журнал „Діялоги" — форум для дискусії проблем взаємних відносин; плянує наукові конференції; члени Товариства пишуть статті до ізраїльської і української преси; покійний Юрій Пустовойтів переклав на російську мову поезії Яра Славутича, щоб ознайомити російськомовну жидівську публіку з переживаннями сучасного українського поета в діяспорі. Одне з перших видань, опрацьоване Я. Сусленським, — це книжка під заг. „Острівки приязні", теплі спогади колишніх в'язнів Сіону про їхніх українських друзів-політв'язнів, в якій підкреслюють велику гуманність і ідейність нової генерації українських борців за правду і кращу долю поневолених народів. Письменник Михайло Хейфец у своїй книжці „Українські силюети" докладно проаналізував духовно-літературну вартість покійного поета Василя Стуса як світлу постать нашої доби. Д-р Ізраїль Клейнер видав книжку п. зп. „Національні проблеми останної імперії", в якій старається доказати, що брак розуміння потреби розв'язати основне питання національного самовизначення у федерації СССР остаточно доведе до його упадку. На їхні рекомендації вислано до Ізраїлю відповідну літературу про Симона Петлюру, про Великий голод на Україні, про події Другої світової війни й інші твори.

За старанням Я. Сусленського і його однодумців в Ізраїлі в російськомовному журналі „Круг", ч. 522-523 за липень 1987 р. була поміщена стаття Іллі Демиденка п. з. „До українсько-єврейських відносин" з дуже відважним вступом від редакції, в якому, між іншим, написано: „В 1986 році в Канаду втік відповідальний працівник КҐБ. На пресконференції він сказав, що в його завдання входило згущування („мусірованіє") тяжких спогадів єврейського народу для того, щоб протиставити євреїв проти українських еміграційних організацій. Справа Дем'янюка стала знахідкою для КҐБ, сказав утікач. — Він пояснив, що КҐБ має агентуру серед жидів Ізраїля і з допомогою підтримує постійне напруження ворожнечі до українців, тому що зв'язки жидів і українців можуть бути поштовхом до національно-визвольного руху на Україні". Стаття І. Демиденка в значній мірі ілюструє тезу про постійне нагнітання антиукраїнських настроїв серед жидів. У зв'язку з появою цієї статті в Ізраїлі серед жидівської інтелігенції розвинулася дискусія на тему можливости регабілітації імени Симона Петлюри. І все те є наслідок співпраці горстки людей доброї волі з обох сторін, які розуміють, що ця співпраця є для добра обох наших народів, які протягом своєї історії зазнали багато наруг, народного гніту і знущань. Тут варо ще згадати, що члени Товариства Єврейсько-Українських Зв'язків зі щирою гостинністю опікуються українськими гістьми, які тепер часто відвідують Єрусалим, переважно як обсерватори процесу Дем'янюка. Вони влаштовують їм зустрічі з журналістами, науковцями й іншими впливовими людьми, що дуже полегшує їм побут в незнаній країні, особливо в часи великої напруги, і допомагає полагодження важних скомплікованих справ. За все те належить їм наша щира подяка і признання. Щоб досягнути взаємного порозуміння і запевнити кращу долю нашим народам, треба не піддаватися негативним настроям, які розбурхує наш спільний ворог, але і нам вперто і послідовно працювати в напрямі зближення наших двох народів. Великою допомогою для наших приятелів у Єрусалимі було б, якби ми придбали для них компютор для полегшення друкування журналу „Діялоги". Отож при цій нагоді звертаємось з просьбою до всіх членів і симпатиків Товариства Єврейсько-Українських Зв'язків скласти грошові пожертви на адресу: Association for Jewish-Ukrainian Contact c/o Mrs. Maria Leshchyshyn 3601 Culver Rd. Rochester, N.Y. 14609.

Компютор був би для них великою полегшею і заохоченням до дальшої праці.

Люба Білик
Валентина Макогон

ДОСЛІДИ, СПОНЗОРОВАНІ федеральним Урядом і проведені Нюгемширським стейтовим університетом в крайовому засягу вказують на те, що діти, які перебувають в цілоденних садочках, є менше наражені на сексуальні зловживання, як у власних домах.

БАЛЬ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

На балі інженерів (зліва): аранжер — інж. Б. Кульчицький, Віра Андрейчик, Іванка Федик, Оксана Базилевська, інж. Юрій Базилевський, голова Головної управи ТУІА; дебютантки і їх ескорти: Неля Дихдала, Ігор Чорній, Катерина Богуш, Тегенс Соломон, Мотря Федорів, Данило Савицький, Богданна Гил, Микола Денькович, Марта Кунаш, Борис Богачевський, Анна Гладун, Юрій Морачевський, Катерина Барейро, Ігор Павлюк, Марійка Циган, інж. Р. Циган, голова Відділу ТУІА, Стефа Зиблікевич, д-р В. Карпинич.

Владика С. Сулик (четвертий зліва) був присутнім на балі інженерів у Філядельфії як гість д-ра І. Федорова (перший зліва) і його дружини Марти (перша справа), яких доня Мотря (третя справа) дебютувала. Інші гості (зліва), ред. З. Снилик, конґресмен Д. Риттер з дружиною, д-р Ю. Савицький і його син Данило, який був ескортом Мотрі.

У суботу, 23-го січня 1988 року у модерному готелі Френклін Пляза у Філядельфії відбувся 37-ий річний бенкет-баль Товариства Українських Інженерів Америки із презентацією дебютанток.

Разом із родинами дебютанток, почесними гістьми бенкету-балю були Митрополит Стефан Сулик, конґресмен Дон Риттер, стейтовий сенатор Пенсильванії Джозеф Рокс і голова Головної управи ТУІА інж. Юрій Базилевський.

Перед бенкетом майстер церемонії інж. Богдан Кульчицький із головою Відділу у Філядельфії інж. Романом Циганом і його дружиною Марійкою, при вході до балевої залі, привітали Владику Сулика і конґресмена Риттера з дружиною, і провели їх на залю до призначеного їм стола. Вони були гостями д-ра Ігоря і Марти Федорів, донька яких Мотря, дебютувала.

Інж. Б. Кульчицький відтак привітав гостей і попросив Владику Сулика до благословення бенкету. По молитві і відспіванню „Боже Великий" почався бенкет, під час якого інж. Р. Циган та інж. Ю. Базилевський промовляли до гостей. Далі бенкет відбувався при звуках оркестри „Темпо".

Баль почався о 9-ій годині вечора. В год. 10-ій почалася презентація цьогорічних дебютанток. При музиці Івасюка, виконуваній оркестрою „Темпо", у маршовому стилі, д-р Володимир Карпинич представляв красних, молодих дебютанток та їхніх ескортів. Інж. Р. Циган з дружиною Марійкою ґратулювали кожній дебютантці і презентували кожній з них церемонійну пам'яткову шарфу із золотим написом „ТУІА 1988". Дебютантки з ескортами парами проходили по залі біля столів, де сиділи їхні родичі і гості. Вони також кланялись перед Владикою Суликом.

Відтак вітали дебютанток інж. Р. Циган (українською мовою) і конґресмен Д. Риттер. Особливо зворушливим був його привіт який він виголосив українською та англійською мовами. Назвав він Україну „могутньою державою" і закликав дебютанток і всіх присутніх плекати її культуру серед своїх і поширювати про неї славу серед американців.

Першим танком дебютанток був „Незабутній вальс". Почали танцювати вони його в першу чергу зі своїми батьками (а ескорти з матерями дебютанток), а тоді дебютантки танцювали зі своїми ескортами. Танок закінчився участю всіх охочих гостей. Відтак, при звуках оркестри „Темпо", баль продовжувався до пізньої ночі, злишаючи у пам'яті присутніх незабутні спогади про чарівний вечір у Філядельфії.

Н. Н.

Літературний вечір у Дітройті

Серед різних імпрез, які відбуваються у нашому місті, однією у більш цікавих був літературний вечір, влаштований Окружною радою СУА в Дітройті і присвячений українським письменницям у вільному світі. Імпреза була цікава своєю програмою, тому вже здавна публіка вичікувала цього вечора.

Мала вона відбутися 6-го лютого ц.р. у недавно закупленій домівці СУА. Ця „наша хата", як багато членок називає її, стала новим привітним місцем цікавих зустрічів, проведених у теплій, дружній атмосфері.

Доповідь приготовила проф. Марія Гарасевич, філолог та літературознавець, член жюрі світового літературного конкурсу УЛФ ім. І. Франка в Чикаго, автор численних праць на теми української мови та літератури, відома з рецензій, друкованих у часописах та журналах; знана теж українській спільноті з попередніх вечорів.

Після відкриття, яке належало голові Окружної ради СУА Орисі Лончині, представлення доповідача, яке припало культурно-освітній референтці Дарії Конюх та вступу до доповіді Христини Юзич, слово взяла проф. Марія Гарасевич.

Доповідач дуже вичерпно змалювала картину вкладу праці українських письменниць у скарбницю української літератури. Після кожного твердження автора доповіді слідував ряд імен письменниць, поетес та авторів перекладних творів, що свідчило про глибоке знання проф. М. Гарасевич та про її наполегливу працьовитість у підготуванні цієї доповіді. Вона охопила цілу широчінь творчости української письменниці, зазначуючи при тому, що лиш у вільному світі припала їй можливість довільного вибору тем. Не поминула М. Гарасевич теж і великого значення перекладної літератури, зате, сказала вона, менше жінок вибивається у ділянці драматургії.

Зокрема цікаво було почути ряд імен письменниць, нагороджених на літературному конкурсі УЛФ ім. І. Франка на останніх сімох конкурсах, хоч далеко не всі навіть визначніші до конкурсу не голосяться. Останніми роками, коли в Україні іде затяжна боротьба за розвиток української мови, літературний набуток українських письменниць у вільному світі становить неоцінений вклад у скарбницю української культури. Доповідь закінчено бадьорими словами В. Симоненка:

Народ мій є! Народ мій
завжди буде!
Ніхто не перекреслить
мій народ!

Далі слідувало художнє читання поезій та уривків з творів українських письменниць у вільному світі: Світлани Кузьменко, Уляни Любович, Марії Островмири, Марти Тарнавської, Мирослави Ласовської-Крук, Наталі Лівицької-Холодної.

Кожна з названих у програмі вечора письменниць виконала свою частину з великим хистом. Фрагменти з давно прочитаних нами творів видавалися нам цього вечора далеко кращими, якимись казковими. Присутнім жаль було, що вечір добігав до кінця. Окружна рада СУА Дітройту нагородила М. Гарасевич квітами, а всіх виконавців програми присутні нагородили рясними оплесками.

Решту часу провели ми при каві і солодкому, що їх приготовили господарські референтки округи Ляля Патерин і Марта Шехович.

Ірина Тарнавська

НАШЕ ЗАВДАННЯ

Цікавий і багатий на важливі події 1988 рік. Перед українською діяспорою стоїть велике завдання: відзначити небуденну історичну дату прийняття Християнства київським князем Володимиром Великим у 988 році. Свято це тим важливіше, що відображення цієї події лежить на плечах українців на нових поселеннях і це якраз буде нашим іспитом, чи і як ми зможемо насвітлити перед світом значення українського історичного факту та його вплив на Східню Европу. Треба пам'ятати, що український народ на своїй прадідівській землі не зможе відкрито святкувати цей ювілей, бо сили атеїстично-імперіялістичної Москви стоять на перешкоді, роблять усе, щоб наш Ювілей Тисячоліття присвоїти собі як головну подію російської історії.

Ось такі думки насуваються, коли згадати, скільки, праці і трудностів лежить перед хором „Думка" з Ню Йорку, щоб своєю участю в імпрезах гідно звеличити цю небуденну подію. У майже 40-річній своїй історії хор як цілість стояв на невтральній позиції, не встрявав у маловажні громадські непорозуміння, а виступав там, де вимагало добро громади. Сміло можна сказати, що позиція була правильна і престиж хору знайшов своє місце у громаді. Поглянувши на ряд запланованих виступів хору, в більшості зв'язаних з ювілеєм Тисячоліття, сміло можна назвати цей рік роком великих жнив для членів хору „Думка". Ось вони: 17-го квітня — концерт у Кліфтоні, Ню Джерзі. Через тиждень, 23-го квітня, управа хору влаштовує веселу вечірку в Українському Народному Домі в Ню Йорку, на яку запрошене подружжя Маринців з Чикаго, які своїм співом, гумором і сатирою розвеселять не одних і в той спосіб забудеться на хвилю про буденщину. Ганна і Зіновій, яким кілька років тому пощастило видістатися з „раю" на Захід, мають різнородну музичну освіту, а свій талант вміло передають іншим, чого доказом є похвальні дописи учасників їхніх виступів, яких за так короткий час було вже немало на цьому терені чи в далекій Австралії. Писали з Мельбурну: „Може жалувати той хто не був на їх виступах, бо рідко коли можна так весело забавитися".

21-го травня виступить хор у церкві св. Юрія в Ню Йорку, якраз в час парафіяльного фестивалю, який відбудеться під знаком ювілею Хрищення.

Того самого дня, кілька годин пізніше, відбудеться концерт у приміщенні Єйльського університету в Ню Гейвені, присвячений Хрищенню Руси-України, влаштований українською громадою стейту Конектикат.

Найважливішою подією для хористів є виїзд до Европи та концертові виступи у кількох місцях. Зрозуміло, кожний виступ хору, а ще поєднаний з виїздом до інших місцевостей, дуже впливає на настрій хористів бо дає змогу попису перед публікою, зустрічі з різними людьми та можливістю оглядин історичних пам'яток, на які багаті країни Европи.

Так є в теорії, бо практика трохи інакша. Проби за пробами та часті переїзди з місця на місце не дають змоги виконати задуманий плян.

26-го травня — відлет до Лондону, де 29-го відбудеться величавий виступ чотирьох хорів з нагоди Тисячоліття, влаштований українською громадою великого Лондону. У виступі візьмуть участь: „Гомін", чоловічий хор, та місцеві мішані хори з Англії під керівництвом Ярослава Бабуняка; хор „Думка" з Ню Йорку під керівництвом Семена Комірного; „Візантійський" хор з Утрехту, Голляндія, під керівництвом д-ра Мирослава Антоновича; „Веснівка", жіночий хор з Торонто під керівництвом Квітки Зварич-Кондрацької.

Думаю, що кожному членові хорів буде приємно виступати разом у складі майже 400 осіб. Однак коли взяти під увагу дводенні проби, щоб згармонізувати все в одну цілість, то лише любов'ю до пісні і відданістю можна виправдати їх участь. Концерт у Лондоні в якому будуть виконані твори наших славних композиторів, церковної музики має бути доказом нашого розуміння ідеї Християнства. Від 31-го травня до 3-го червня хор перебуватиме у Мюнхені. Тут відбудеться концерт, а крім того короткі виступи у двох костелах. Церковний хор парафії Пассейк зі ЗСА під керівництвом Зірки Берези та при співучасті хористів „Думки" візьме участь у відправі Святої Літургії у мюнхенській українській католицькій церкві.

4-го червня залишимо Мюнхен та гарними дорогами, серед чудової природи добиратимемося до Штрасбургу у Франції. Тут буде наш виступ для українських поселенців північної Франції, який організовує о. П. Когут. Подібно як у Мюнхені, Зірка Береза буде мати нагоду диригувати хором у відправі Архиєрейської Служби Божої, звичайно при великій участі вірних та римо-католицьких священиків.

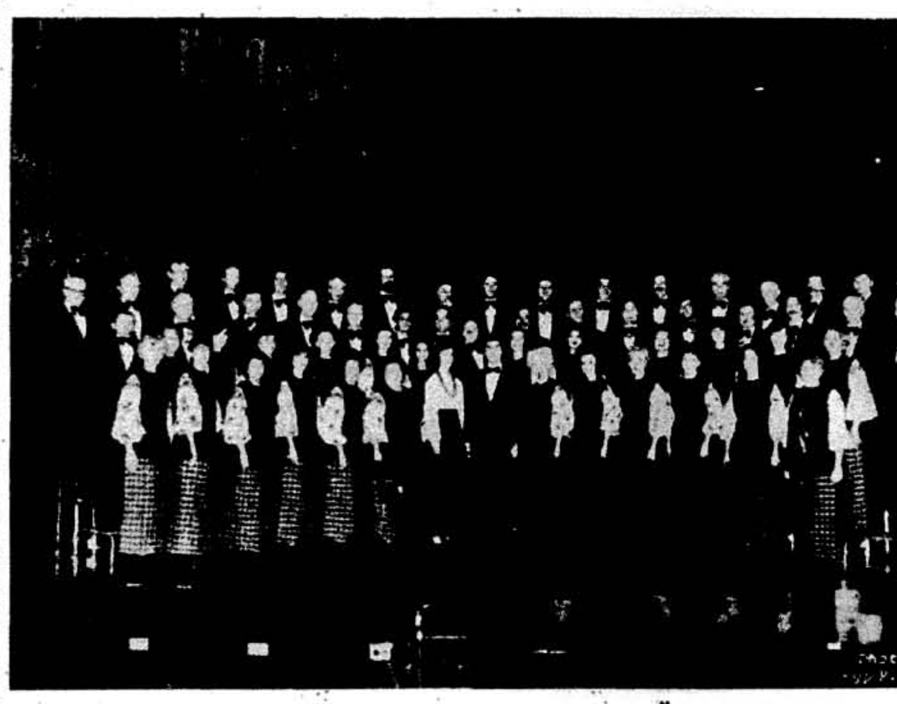
6-го червня — поворот до Ню Йорку.

18-го червня відбудеться концерт хору „Думка" на Союзівці. Два тижні пізніше відбудеться концерт на тій же Союзівці, присвячений ювілеєві прийняття Християнства. Звичайно члени мають перерву в часі літа, однак не цього року, бо нас чекає спільний виступ у Карнеґі Гол в Ню Йорку, запланований на 20-го листопада. Цим виступом буде немов закінчення величавих святкувань Тисячоліття.

18-го грудня — вже традиційні коляди у катедрі св. Патріка в Ню Йорку, які з кожним роком притягають більше і більше слухачів.

Такий плян праці хору на цей рік. Це не самохвальба, це наш обов'язок перед громадою — запізнати її з працею членів хору „Думка", бо лише у згоді і співпраці можна багато осягнути.

О. Мотиль

Виступає хор „Думка" з Ню Йорку.

ВІДІЙШЛИ
● ВІД НАС ●

МИРОСЛАВ ЛОПУШАНСЬКИЙ, член УНС Відд. 94-го ім. М. Шашкевича в Гемтремку, Миш., померла 28-го грудня 1987 року на 58-му році життя. Нар. 1929 року в Бучачі, Зах. Україна. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дружину Розу. Похорон відбувся 31-го грудня 1987 року на цвинтарі св. Ядвіги, в Лівонії, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Роман Татарський, секр.

....

ГРИГОРІЙ СТУЦЬКИЙ, член УНС Відд. 155-го Т-ва „Запорозька Січ" в Перт Амбою, Н. Дж., помер 16-го січня 1988 року на 73-му році життя. Нар. 1-го серпня 1915 року в Джерзі Сити, Н.Дж. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку дружину Джейн. Похорон відбувся 18-го січня 1988 року на Українському цвинтарі в Гоплови, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Меланія Лоренс, секр.

....

Центральне Об'єднання Буковинців Українців у ЗСА

ділиться сумною вісткою зі своїми Членами та Українським Громадянством, що в понеділок, 21-го березня 1988 р. в Юніон, Н. Дж., по довгій і тяжкій недузі відійшов у Вічність наш Дорогий Член

бл. п. мґр прав та інж. електроніки

ОТТО ВЕНКЕ

нар. 20-го серпня 1911 р. в Жадовій на Буковині.

Покійний був абсольвентом RSA Institute в Ню Йорку і працював по фаху 20 років в ITT, був членом Старшини і ч. Батьком Українського Академічного Козацтва „Чорноморе" в Чернівцях і на еміґрації та членом ЦОБУ.

ПАНАХИДА — в середу, 23-го березня 1988 р. о год. 7.30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин, Юніон, Ню Джерзі.

ПОХОРОН — у четвер, 24-го березня 1988 р. о год. 9-ій ранком з православної церкви св. Тройці, Ірвінґтон, Н. Дж. на український православний цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Дружині Покійного Мирославі, сестрі Матільді, внучці Стефанії, кузенові Рафаелеві та дальшій Родині в Краю та Америці висловлюємо глибоке співчуття.

За Управу ЦОБУ:
ОМЕЛЯН СУХОВЕРСЬКИЙ, голова
ПЕТРО ГРИГОРОВИЧ, секретар

Церковна...

(Закінчення зі ст. 2)

внесли в наше думання спочатку греки, а потім ще більше поляки. Чомусь так важко приходиться нашим людям дивитися на світ відкритими очима й думати раціонально та по-сучасному. Ми радше живемо в світі власних уявлень і ресантиментів, витворених тому близько 400 років.

Відзначування Тисячоріччя Християнства України не можна звести лише до праці, зовнішніх врочистостей чи навіть політичної пропаганди. Воно повинно бути нагодою до духового хрищення, тобто віднови тих обітів, що їх хресні батьки вимовляли замість немовлят. Доросла людина — християнин повинен би ще раз так би мовити „охриститися" духово, тобто старатися зрозуміти істоту своєї віри, рішити свобідно й відповідально її визнавати й згідно з нею жити, чи її відкинути. Тисячоріччя дає нагоду для такої настанови і рішень. Воно повинно також спонукати нас частіше читати історію Руси-України, щоб пізнати, як серйозно і глибоко наші предки приймали вимоги нової для них, християнської віри. Їхня віра не була поверховою, обрядом, тільки недільним звичаєм. Вони старалися жити з вимогами проповіді Христа. Володимир Мономах, у „поученні" своїм дітям просив їх „передовсім, ради Бога і спасіння власних душ зберігайте страх Господній у ваших серцях і давайте великодушно милостиню", бо „щедрість — це джерело всіх чеснот". Він просив їх навіть „не убивати винних" „не губити душі жадного християнина", боронити вдів, дбати за сиріт, не думати виключно за скарби на землі, бо „в тому є великий гріх". Якби сучасні українці у великій масі зуміли воскресити цю глибоку віру і мораль наших предків, це було б гідне відзначення Тисячоріччя, нове наше хрищення.

Таке духовне обновлення означало б також усунення з нашого думання намулу міжконфесійного фанатизму і ненависти та повернення до цієї толерантности і братолюбія, що його мали наші предки. Груповий, конфесійний фанатизм суперечить вимогам християнської віри.

Якби дійсно до такого стану взаємин між групами дійшло, це було б не тільки гідним відзначенням Тисячоріччя, але великим кроком вперед на шляху ставання зрілішою нацією.

Час до цього пригожий. В Україні — за свідченням Й. Терелі та його дружини Олени — православні, католики і протестанти собі взаємно допомагають і збираються спільно відзначувати Тисячоріччя.

У вільному світі бувають також декуди прояви такої співпраці й більш толерантних взаємин. Коли в Чикаго частина вірних католицької церкви св. Николая не мала де святкувати Різдво і Великдень за юліянським календарем, місцева православна церква дозволила відбувати Богослужби в їхньому храмі, поки вони збудували новий храм для себе. В Ґлен Спей живе біля двох десятків православних родин. Зимою, коли їхня церква закрита, вони приходять на Богослужби до католицької церкви, складають свої пожертви. Знову ж католики, яких є понад 100 родин, допомагають грошово закінчити будову православної церкви. Отож, коли серед вірних є таке правильне розуміння спільної нам християнської віри, коли на найвищих шаблях Папа і царгородський патріярх відправляють спільно Богослужбу і натякають про можливість об'єднання обох Церков, чому ж тоді між нашими Владиками і офіційними представниками наших Церков нема ніякого діялогу, навіть звичайних куртуазійних відвідин чи привітів.

У наш час ані католики, ані православні не повинні згадувати, а ще менше закликати до якоїсь церковної єдности в сенсі об'єднання в одній Церкві. Це тільки викликає подразнення, нехіть і ресантимент, і тим самим поглиблює прірву замість зближення. Отож осягається наслідки протилежні намірам. В таких релігійно плюралістичних суспільствах, як американське, німецьке, швайцарське, канадське й інші нема ніяких апелів до об'єднання. Тому нам треба вкінці погодитися з тим, що наша суспільність є плюралістична й під політичним і релігійно-церковним поглядом і такою мусить залишитися в теперішній час, якщо громадські свободи мають бути збережені. В нашій суспільності кілька віровизнань: православне, католицьке і протестантське. Всі повинні і можуть співпрацювати для загального добра, співпрацювати у взаємній пошані і любові. Не теологічні дискусії, полеміки, не намовлювання до об'єднання, повинні бути темою розмов між ними на цьому етапі, але конкретні завдання, що стоять перед усіма. Всі Церкви мають своєю місією одуховлювати життя одиниць, боротися проти спокусливого практичного матеріялізму, морально виховувати молодь, дбати про справедливість, допомагати потребуючим тощо. Чим краще поодинокі Церкви виконуватимуть свою місію, чим глибше задовольнятимуть релігійні потреби людини, тим більший будуть мати вплив на усю суспільність і тим більше вірних притягатимуть до себе.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УКРАЇНСЬКА БІЛА ОЛІМПІЯДА 1988

Сиракюзи, Н. Й. (Р.Ш.) — В суботу, 20-го лютого ц.р., в Талі, Н. Й., на лещетарських теренах „Сонг Маунтен" відбулися лещетарські змагання за індивідуальний і клюбовий чемпіонат Української Спортової Централі Америки і Канади (УСЦАК). Господарем змагань був лещетарський клюб „Сокіл", Сиракюзи, який приготовив цю зимову імпрезу, що випала якраз у ювілейному році 1000-ліття Хрищення України як рівнож в половині світової зимової Олімпіяди, яка відбулася в Калгарі, Канада. У змаганнях взяло участь 66 змагунів із 7-ох українських лещетарських клюбів. Провідником змагань був Роман Шаран.

ПЕРЕМОЖЦІ ГРУП І КОНКУРЕНЦІЙ

Дівчата до 14-го року життя

Крутобіг: 1. Ліда Кобзяр, УЛК „Сокіл", Сиракюзи, 73.5

Великий крутобіг: 1. Ліда Кобзяр, УЛК „Сокіл", Сиракюзи, 29.59; 2. Марія Захарій, Пласт, Клівленд, 41.57; 3. Алексіс Вена, КЛК, Ню Йорк, 58.95.

Хлопці до 14-ох років

Крутобіг; 1. Юрій Масний, КЛК, Ню Йорк, 80.25; 2. Тарас Попель, КЛК, Ню Йорк, 100.87.

Великий крутобіг: 1. Дам'ян Вена, КЛК, Ню Йорк, 31.75; 2. Юрій Масний, КЛК, Ню Йорк, 33.45; 3. Тарас Попель, КЛК, Ню Йорк, 40.34.

Юначки (14-18 років життя)

Крутобіг: 1. Ліля Городиська, Пласт, Клівленд, 86.16; 2. Рената Бокало, КЛК, Ню Йорк, 96.67.

Великий крутобіг:1. Ліля Городиська, Пласт, Клівленд, 35.3; 2. Наталія Ратич, КЛК, Ню Йорк, 38.51; 3. Рената Бокало, КЛК, Ню Йорк, 41.25.

Комбінація: 1. Ліля Городиська, Пласт, Клівленд; 2. Рената Бокало, КЛК, Ню Йорк.

Юнаки (14-18 років життя)

Крутобіг: 1. Данко Кобзяр, „Сокіл", Сиракюзи, 73.74; 2. Богдан Жаровський, Пласт, Торонто, 73.84; 3. Роман Якубович, Пласт, Клівленд, 74.99.

Великий крутобіг: 1. Роман Якубович, Пласт, Клівленд, 29.75; 2. Данко Кобзяр, „Сокіл", Сиракюзи, 30.33; 3. Богдан Жаровський, Пласт, Торонто, 30.79.

Комбінація: 1. Роман Якубович, Пласт, Клівленд, 916.12; 2. Данко Кобзяр, „Сокіл", Сиракюзи, 919.38; 3. Богдан Жаровський, Пласт, Торонто, 929.58.

Жінки

Крутобіг: 1. Марія Еванс, „Сокіл", Сиракюзи, 79.56; 2. Наталка Кассараба, Пласт, Бостон, 80.03; 3. Рута Морох, Пласт, Торонто, 82.84.

Великий крутобіг: 1. Рома Дзюлинська, Пласт, Торонто, 30.36; 2. Марія Еванс, „Сокіл", Сиракюзи, 31.18; 3. Рута Морох, Пласт, Торонто, 31.50.

Комбінація: 1. Марія Еванс, „Сокіл", Сиракюзи, 977.00; 2. Наталка Кассараба, Пласт, Бостон, 1000.77; 3. Рута Морох, Пласт, Торонто, 1004.82.

Чоловіки

Крутобіг: 1. Юрій Кобзяр, КЛК, Ню Йорк, 61.45; 2. Мирон Кассараба, Пласт, Бостон, 64.45; 3. Олег Богатюк, „Сокіл", Сиракюзи, 66.65.

Великий крутобіг:1. Юрій Кобзяр, КЛК, Ню Йорк, 25.34; 2. Мирон Кассараба, Пласт, Бостон, 26.67; 3. Юрій Шаран, „Сокіл", Сиракюзи, 27.66.

Комбінація: 1. Юрій Кобзяр, КЛК, Ню Йорк; 2. Мирон Кассараба, Пласт, Бостон; 3. Олег Богатюк, „Сокіл", Сиракюзи, 829.55.

Сеньйорки

Крутобіг: 1. Віра Попель, КЛК, Ню Йорк, 143.84; 2. Марта Таляревич, Пласт, Клівленд, 153.08.

Великий крутобіг: 1. Віра Попель, КЛК, Ню Йорк, 52.08; 2. Марта Галяревич, Пласт, Клівленд, 1.02.0.

Комбінація: 1. Віра Попель, КЛК, Ню Йорк; 2. Марта Галяревич, Пласт, Клівленд.

Сеньйори (35-50 років)

Крутобіг: 1. Андрій Кобзяр, „Сокіл", Сиракюзи, 73.28; 2. Петро Радзикевич, Пласт, Клівленд, 91.96; 3. Юрій Попель, КЛК, Ню Йорк, 99.03.

Великий крутобіг: 1. Андрій Кобзяр, „Сокіл", Сиракюзи, 29.94; 2. Юрій Попель, КЛК, Ню Йорк, 34.44; 3. Петро Радзикевич, Пласт, Клівленд, 36.88.

Комбінація: 1. Андрій Кобзяр, „Сокіл", Сиракюзи; 2. Юрій Попель, КЛК, Ню Йорк, 1155.5; 3. Петро Радзикевич, Пласт, Клівленд, 1159.38.

Сеньйори (від 50 років)

Крутобіг: 1. Зенко Кассараба, Пласт, Бостон, 80.65; 2. Олександер Ґудзяк, „Сокіл", Сиракюзи, 86.07; 3. Адріян Галяревич, Пласт, Клівленд, 102.04.

Великий крутобіг: 1. Зенко Кассараба, Пласт, Бостон, 31.97; 2. Олександер Ґудзяк, „Сокіл", Сиракюзи, 33.93; 3. Роман Шаран, „Сокіл", Сиракюзи, 34.33.

Комбінація: 1. Зенко Кассараба, Пласт, Бостон; 2. Олександер Ґудзяк, „Сокіл", Сиракюзи; 3. Орест Слупчинський, КЛК, Ню Йорк, 1309.71.

ПЕРЕМОЖЦІ КЛЮБОВОГО ЧЕМПІОНАТУ УСЦАК ЗА 1988 РІК

1-ше місце здобув КЛК, Ню Йорк (128 точок), 2-ге Пласт, Клівленд, (92), 3-тє — „Сокіл", Сиракюзи (87), 4-те — Пласт, Бостон (47); 5-те — Пласт, Торонто (30); 6-те — КЛК, Баффало (6); 7-ме — Пласт „Чорноморці" (0).

Після змагань відбувся бенкет та товариська зустріч при музиці в залі готелю Кваліти Інн у Сиракюзах з участю 125 осіб. При відкритті бенкету вшановано хвилинною мовчанкою недавно померлого сл. п. Ярослава Рубля, довголітнього голову КЛК Ню Йорк та колишнього ланкового лещетарства УСЦАК. Програмою вечора проводив д-р Микола Богатюк. Він привітав усіх голів клюбів, як рівнож представив присутнього найстаршого передового лещетаря д-ра Романа Качмара з Дітройту. Привіт від УСЦАК зложив новий ланковий лещетарства Юрій Попель, який подякував клюбови „Сокіл" за взірцеве переведення змагань. Після бенкету відбувся акт вручення медалів, якими проводили головний суддя д-р Олександер Ґудзяк та секретар Надія Шаран. Трофеї, уфундовані клюбами, одержали найкращі лещетарі у комбінації а саме: Ліля Городиська, Пласт, Клівленд, в групі юначок від 14 до 18 років, і Роман Якубович, Пласт, Клівленд в групі юнаків від 14 до 18 років, які одержали чаші, уфундовані УЛК „Соколом", Сиракюзи.

Марія Еванс, „Сокіл", Сиракюзи, першунка в жіночій групі, одержала мандрівну чашу ім. сл. п. Мотрі Грушкевич-Бігун. Найкращий лещетар Юрій Кобзяр, КЛК, Ню Йорк, здобув переходову чашу УЛК „Сокола", Сиракюзи. Чашу ім. Орловського здобули лещетарі КЛК, Ню Йорк, за перше клюбове місце, як рівнож чашу КЛК, Ню Йорк, за найчисленнішу участь у змаганнях.

Цьогорічні змагання та бенкет були записані на відеомагнітофонну стрічку і демонстровані після бенкету.

Роман Шаран

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

АННА БОБЕЛА, член УНС Відд. 355-го Т-ва „Запорозька Січ" в Ст. Джозеф, Мізурі, померла 18-го лютого 1988 року на 81-му році життя. Нар. 1907 року в селі Грімно, повіт Рудки, Україна. Членом УНС стала 1952 року. Залишила у смутку мужа Івана, двох синів Петра і Стефана з родинами, 4-ох внуків та дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 22-го лютого 1988 року на цвинтарі Мт. Олівет в Ст. Джозеф, Мізурі.

Вічна Їй Пам'ять!

Семен Гасяк, секр.

МАРІЯ ЗАЛУЦЬКА, член УНС Відд. 385-го Т-ва „Запорозька Січ" в Міннеаполісі, Мінн., померла 19-го січня 1988 року на 97-му році життя. Нар. 1890 року в Галичині, пов. Підгайці, Україна. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку дві дочки: Галину Свініцку з мужем Михайлом і родиною, Анну Підгайну з родиною та ближчу і дальшу родину на Україні і в Америці. Похорон відбувся 23-го січня 1988 року на цвинтарі Гетсиманія в Міннеаполісі, Мінн.

Вічна Їй Пам'ять!

Мирон Крамарчук, секр.

ІВАН БАСАРАБ, член УНС Відд. 83-го ім. Івана Франка у Філядельфії, Па., помер 10-го лютого 1988 року на 81-му році життя. Нар. 7-го квітня 1907 року. Членом УНС став 1969 року. Залишив у смутку дочку Ольгу з мужем Ігорем, внуків — Миколу, Стефка і Наталку, брата Петра в Польщі та ближчу і дальшу родину в Америці. Похорон відбувся 13-го лютого 1988 року на цвинтарі Св. Марії у Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

А. Кушнір, секр.